

Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi: POLIOLEFINLAR TEXNOLOGIYASI		
Fan kodi: PT4706	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 6	davomiyligi: 7 semestr
Kafedra: T.R. Abdurashidov nomidagi "Yuqori molekulari birikmalar va plastmassalar texnologiyasi"		
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: kimyoviy texnologiya ((plastmassalarni qayta ishlash texnologiyasi)		
Fan ma'ruza o'qituvchisi: Jurayev Asror Baxtiyor ug'li		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 180	E-mail: asror_tcti@mail.ru	
Fan seminar mashg'ulotlari o'qituvchisi(lari): Toxirov M., Xudayberdiyev A.I.		
Prerekvizitlar: Ixtisoslikka kirish va Tanlov turi: tanlov fan mutaxassislik ta'lim kadrlarni tayyorlash		Tanlov turi: Tanlov
<p>Fanning qisqacha bayoni: "Poliolefinlar texnologiyasi" fani mutaxassislik fanlar blokiga kiritilgan kurs hisoblanib, 4-kursda o'qitilishi maqsadga muvofiq. Mazkur fan mutaxassislar fanlar turkumiga kiradi. Fanni puxta o'zlashtirish nazariy materiallarni bilish bilan birga, talabalarning ishlab chiqarish amaliyoti davrida va universitetni bitirgandan keying ishlarda ko'nikma sifatida xizmat qiladi.</p>		

Fanning maqsadi: talabalarga dunyoda va respublikamizda poliolefinlarni mavjud ishlab chiqarishning zamonaviy texnologiyalarini solishtirish, xom-ashyo materiallarni farqi, texnologik jarayonga ta'sir qiluvchi omillarini poliolefinlarning zichligi, molekula massasi, molekula – massaviy taqsimlanishi, chiqishi kabi ko'rsatkichlarini ta'siri, texnologik va ekspluatatsion xossalari qarama qarab usul va texnologiyalarni to'g'ri tanlash va sanoatga tatbiq qilish usullarini, tadbiq qilinayotgan texnologik usulni iqtisodiy samaraliligini asoslash bo'yicha nazariy-amaliy bilimlarni uzviylik va uzluksizlikda o'rgatishdan iborat.

Fan yakunida talabalarquyidagi malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishadi:

- xozirgi kunda dunyoda ishlab chiqarilayotgan poliolefinlar turlari, ishlab chiqarish usullari, ularni xossalari; poliolefinlar asosida olinadigan plastik massalar hamda ishlab chiqarishning zamonaviy texnologiyalari to'g'risida **tasavvurga ega bo'lishi**
- poliolefinlar olish texnologik jarayonlarni mazmuni va mohiyati, texnologik jarayonda qo'llaniladigan xom-ashyo materiallar va ularni farqi; tanlangan texnologiyani avval va kamchiliklari, ishlab chiqarilayotgan poliolefinlar sifatini tadqiq qilish va nazorat qilishini **bilishi va ulardan foydalana olishi;**
- texnologik jarayonda ishlatilayotgan asosiy va qo'shimcha jixoz turi, farqi va maqsadi, ularni taxlilini qilish **ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.**

Ma'ruza mashg'ulotlari

Ma'ruza mashg'ulotlari katta sig'imli, multimedia qurilmalari bilan jihozlangan o'quv auditoriyalarida olib boriladi.

Amaliymashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulot talabalarda poliolefinlar ishlab chiqarish texnologik ketma ketligi va sarf balanslarini xisoblash kabilarni o'rganadilar. Mashg'ulotlar faol va inter faol usullar yordamida o'tiladi.

Laboratoriya mashg'ulotlar

Laboratoriya ishlari talabalarda turli xil poliolefinlarni texnologik xossalari, ularni turlari, ularni farqi, maqsad va vazifalari, bir biridan ajrata bilishi, qo'llash bo'yicha amaliy ko'nikma va malaka hosil qiladi. Laboratoriya mashg'ulotlarini bajarish jarayonida kompyuterlarni qo'llash, xamda zamonaviy laboratoriya jixozlaridan foydalanish tavsiya etiladi.

Mustaqil ta'lim

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan taqdimotlar, guruh bilan ishlanmalar, referatlar tayyorlanadi.

№	Fanmavzulari	Ma'ruza soatlar hajmi	Amaliy mashg'ulot soatlar hajmi	Laborat oriya mashg'u lot soatlat	Mustaqil ta'lim soatlari
1	Poliiolefinlar ishlab chiqarishning hozirgi holati	2			9
2	Polietilenni zichligini aniqlash			6	
3	Yuqori bosim ostida polietilen ishlab chiqarish	2			9
4	50 tonna polietilen ishlab ishlab chiqarish jarayonining material balansini hisoblash.		4		
5	Past va o'rta bosim ostida polietilen ishlab chiqarish	2			9
6	50 tonna polipropilen ishlab ishlab chiqarish jarayonining material balansini hisoblash.		4		
7	Polimerni oquvchanlik ko'rsatgichini aniqlash			6	
8	"Sklertek" texnologiyasi bo'yicha polietilen ishlab chiqarish texnologiyasi	2			9
9	Polimerlashda ishlatiladigan katalizatorlar	2			9
10	Sklertek texnologiyasi bo'yicha 80 tonna polietilen ishlab ishlab chiqarish jarayonining material		4		
11	Vika usuli yordamida poliolefinlarni issiqbardoshgini aniqlash			6	
12	Polietilenni eritmadan va boshka komponentdan	2			9
14	Poliiolefinlarni molekulyar massa taqsimotini			6	
15	"Lotto chemical" texnologiyasi bo'yicha 80 tonna polietilen ishlab ishlab chiqarish jarayonining		6		
16	Polipropilen ishlab chiqarish texnologiyasi	2			9
17	Poliizobutilen ishlab chiqarish texnologiyasi	2			9
18	Mitsui texnologiyasi bo'yicha polietilen ishlab chiqarish texnologiyasi	2			9
19	"Lotto chemical" texnologiyasi bo'yicha polipropilen ishlab chiqarish texnologiyasi	2			9
20	Poliiolefinlardan buyum olishdagi moddiy sarflarni xisoblash		6		
21	Polietilening markalari va texnik shartlari	2			9
22	Parafindan mahsulot olish texnologiyasi	2			9
Jami		24	24	24	108

Adabiyotlar

1. Asqarov M.I., Ismoilov I.I. "Polimerlar kimyosi va fizikasi" Darslik. Toshkent 2004. – 461 bet.
2. Abdurashidov T.R., Magrupov F.A., Alimuxamedov M.G., Jurayev A.B. va boshqalar. Poliiolefinlar texnologiyasi. **O'quv qo'llanma**. Taffakur nashriyoti. 2021 y., 254 bet.
3. Технология пластических масс. Под ред. В. В. Коршака. М.: «Химия», 1991, с. 560.

Qo'shimcha adabiyotlar

4. Andrew J.Peacock Handbook of poletilene (Structures, Properties, and Applicetions) Exxon Chemical Company, New York-Basel, 2000 y.
5. Григорев А.П., Федотова О.Й. Лабораторный практикум по технологии пластических масс. – М.: Высшая школа. 1986 год.
6. Виноградов С.В., Васнев В.А. Поликонденсационные процессы и полимеры.– М.: Наука. 2000 г.
7. Общее описание технологии полиэтиленового процесса "Склертек". Учебник. 1998 год. Фонд управления по строительству Шуртанского ГХК

Internet saytlari

8.http://www.chemport.ru/chemical_encyclopedia_article_3259.html

9.<http://www.e-plastic.ru>

10.<http://www.latex.casarus.com>

11.www.newlibrary.ru

12.<http://www.e-plastic.ru>

Kontakt soatlari*: mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma'lumotlar va turli materiallar bo'yicha savollarga quyidagi grafik asosida o'qituvchiga murojat qilishingiz mumkin:

№	Kun	Vaqt	Xona
1.	Sheshanba	15.00–16.00	221
2.	Shanba	10.00–12.00	221